

Ervaring en geloof.

Een man trekt door de steppen, bedachtzaam zijn schreden regelen naar den gang van het kleinvee. Schoon de schaduw van den avond reeds valt over zijn leven, getuigt zijn hooge gestalte van ongebroken kracht. De hand, die eens den Egyptischen drijver velde, die Zippora verdedigde tegen de herders, heeft nog niets van haar kracht verloren. Doch in het vorstelijk lichaam van Mozes woont een verslagen geest. Zijn leven valt in twee stukken uiteen. Aanvankelijk vertoont het een wonderlijken opgang. Kind des geloofs en gebeds, zoon des wonders, zelf door het geloof de onberouwelijke levenskeuze doende. Dan: bitter gehoord door zijn eigen volk: mensch, gij zijt geen raadsheer, gij zijt nog niet eens kantonrechter, gij hebt geen ambt! Israël kan hoonen! Zoo volgt de tweede helft van zijn leven. Bij den vriendelijken, levenswijzen Jethro van Midian vindt hij een wijkplaats, in „Het kleine Vogeltje“ een levensgezellin, zoo niet een meesteres. Wat Farao's dochter met haar onbaatzuchtige genegenheid niet heeft klaarspeeld, dat weet Zippora met haar bedillende liefde zich te veroveren. Mozes is voor haar en voor haar stam. Is Gersjoom nog besneden en heeft hij diens naamgeving de vader zijn zieleleed uitgeklaagd: balling ben ik! bij de geboorte van Eliezer weet de moeder haar willeke door te zellen. Dit kind is van Midian, niet van Israël, het teeken des Verbonds wordt niet aan hem bediend. Het schijnt dat de woestijn Mozes heeft gebroken, zij heeft den onstuimigen stil en in zichzelf gekeerd gemaakt, levenswijs en levenszat. Mozes heeft ervaring van zichzelf, hij is niets voor den Heere en niets voor Israël. De fut is er uit! Als straks bij den braamsbosch de roeping tot het ambt komt, weerstreft hij hardnekkig de Goddelijke vocatie: ik ben er geen man voor en ik heb er geen zin in! Zooals veel bij begaafde en bewaame menschen voorkomt, overdrijft hij zeer waarschijnlijk een kwetsbare plek in zijn toerusting: ik kan niet spreken! Doch hoe dit zij, de uitkomst van de zelfbeproeving van Mozes is gelijk aan die van al het volk Gods: hij erkent „dat hij midden in den dood ligt“. Werkzaamheden der ziel met zijn vroegere levenservaringen, met de leidingen Gods in zijn jeugd, met zijn krachtdadige bekeering waarin hij de genieting der zonde versmaadde, schijnt hij niet te hebben. Alles ligt als begraven onder het zand der woestijn, alles is vervlakt door het eentonige leven van veertig jaren ballingschap.

Aan die ervaring van zichzelf paart Mozes een pijnlijke ervaring van het volk Israël. Hij kijkt er niet hoog bij op! Inzonderheid heeft hij deze ervaring, dat Israël niet gelooft! „Ze zullen mij niet gelooven!“ Al de verkropste smart, de bezonken, doch niet vergeten bitterheid, komt ineens boven! Het is alsof Mozes zeggen wil: Men moet bij Israël niet met de boodschap der verlossing aankomen, dan geven ze niet thuis! Gods Volk ligt altijd dwars tegen de genade in! Mozes zegt: HEERE, laat U mij toch alstublieft bij de schapen, in mijn ballingschap! En Israël zegt: Laat ons toch in het diensthuis, bij de tichelen! Dan zullen WIJ trachten van het kwaad dat Gij ons in dit jammerdal toeschikt, met onze levenswijsheden nog te maken wat er van te maken is! Als er dan een raadsman of een kantonrechter moet zijn, dan zullen wij wel iemand tot dat ambt roepen. Dat zal dan zijn vóór alle dingen: iemand die mooi spreken kan! Een man des woords, die zoo dichterlijk kan spreken over die tichelen en over dat zand, dat je d'r schik in krijgt, die de traantjes in je oogen weet te spreken van meelij met jezelf! Maar in geen geval zoo'n woesteling, die den Egyptenaar doodslaat en zegt tot den Farao: Laat Gods Volk trekken! Neen, zoo iemand móeten wij niet! Graag een lieve man, die een klein hoopje geeft aan een geslingerd zieltje. Maar niet die boodschap van den exodus uit het diensthuis en niet die onmogelijke belofte van een land, overvloeiende van melk en honig. Die ervaring heeft Mozes van Israël, ze is de ervaring van al Gods dienstknechten. Israël ligt midden in den dood.

De zielszorg, welke de Heere aan Mozes oefent, is merkwaardig en leerzaam. God sluit zich met geen enkel woord bij zijn ervaring aan. Hij zegt niet: Gij, afgebeden kind van Amram en Jochébed, gij, kind van den Nijl, gij, die de schatten van Egypte hebt versmaad voor de eere: van Mijn Volk te zijn. Tegenover alles wat Mozes beleefd heeft, stelt God alleen Zichzelf, Zijn Openbaring, Zijn Verbond! „Ik ben de God van uw vader, de God van Jakob. Zoo zult gij tot de Israëlieten zeggen: „Ik ben“ heeft mij tot u gezonden“. Als die boodschap voor Israël te groot is om waar te zijn, dan behoeft gij die niet te bezegelen met uw ervaringen, maar Ik de Heere Zelf zal haar bezegelen met de onderpanden van den staf en van de melaatsche hand en van al de wondersteekenen, met de zegelen van Mijn liefde en van Mijn trouw. Als Mozes en Israël liggen wij midden in den

B. Nalatigen.

Ten aanzien van hen, die nalatig blijven inzake de openbare belijdenis des geloofs en de verkenning van den dood van Christus en toch nog kerkelijk meeleven en overigens ongeriglijk van wandel zijn, zal de kerkeraad voortdurend onderrichtend en opwekkend vermaan toepassen.

Deze private vermaningen zullen althans eenige malen per jaar plaats vinden.

Blijven deze dringende vermaningen zonder resultaat, zoodat deze nalatigen voortgaan in hun daadwerkelijke weigering om den Heere Christus lief te hebben, de beloften des verbonds te aanvaarden en de eischen des verbonds in nieuwe gehoorzaamheid door Gods genade na te leven, zoo zal de kerkeraad voortschrijden tot publieke bekendmaking. Deze ongehoorzaamheid aan de duidelijke geboden van den Koning der kerk is te ernstig, dan dat met private vermaningen zou kunnen worden volstaan. Ook voor deze openbare bekendmaking is advies van de classis vereischt.

Door deze publieke bekendmaking moet tevens de gansche gemeente opgewekt worden om door haar gebed en vermaning deze nalatige kinderen des verbonds tot een besluite keus te dringen. Het is de roeping der gemeente en in het bijzonder van de opzieners der kudde van Christus het daaraan te leiden, dat deze weerstand tegen Christus' evangelie in haar midden steeds meer overwonnen wordt. Zij moet daartoe met grooten ijver en sterke liefde de bevrijdende boodschap van de genade van Christus brengen tot de nog in onzekerheid gebonden levens. Om de eer van onzen Koning, die een volkomen Zaligmaker is, om het heilig houden der kerk als vergadering der ware Christ-geloovigen, om den ernst der verbonds-roeping mag de positie van deze nalatigen niet bestendigd blijven.

Toch mag de kerkeraad tegenover hen niet tot de uiterste remedie overgaan, tenzij duidelijk blijkt, dat niet zoozeer schuchterheid, gebrekkig inzicht, gemoedsbezwaren, maar beslist ongelooft oorzaak is van het niet komen tot de openlijke aanvaarding van den Heiligen Doop en tot de viering van het Heilig Avondmaal.

Voor beide groepen geldt, dat in alle samenkomsten der gemeente, waarin afkondigingen geschieden betreffende de tucht over doopleden, deze zaak in den dienst der gebeden voor het aangezicht des Heeren gebracht zal worden.

Wanneer een volwassen dooplid naar elders vertrekt, zal de kerkeraad, zoo hij of zijn ouders dit verzoeken, een duidelijk attest zenden aan de kerk, waarheen hij vertrokken is.

Vertrekt hij zonder enige kennisgeving, dan zal, zoo mogelijk, aan de ouders en in elk geval aan den kerkeraad der gemeente, waarheen hij vertrokken is, daarvan bericht gezonden worden, met verzoek om hem tot deze aanvraag op te wekken. Blijft hij weigerachtig, dan moet met droefheid worden geconstateerd, dat hij daadwerkelijk met de kerk des Heeren gebroken heeft, waarvan aan de gemeente, waartoe hij het laatst behoorde, mededeeling zal worden gedaan.

De classes zullen bij de kerkvisitatie naarstig doen vragen naar het catechetisch onderwijs, met name of door nauwkeurige aantekening en goede controle en getrouwe waarschuwing van ouders en kinderen, er naar gestreefd wordt, dat alle dooplidmaten der gemeente vanaf den twaalfjarigen (uiterlijk veertienjarigen) leeftijd geregeld de catechisaties, die gedurende minstens acht maanden in het jaar moeten gehouden worden, bezoeken.

En in de regelingen voor de kerkvisitatie zullen daarbij bepalingen worden opgenomen, waardoor toezicht op de handhaving van de tucht over doopleden in de plaatselijke kerken gewaarborgd is.

Formulieren van openbare bekendmakingen met betrekking tot doopleden der gemeente, die in ongehoorzaamheid leven.

Openbare bekendmaking ten aanzien van afkeerbare volwassenen:

De kerkeraad deelt met droefheid mede, dat N.N., door den Doop der christelijke kerk ingelijfd, ondanks voortdurend ernstig vermaan, hardnekkig blijft voortgaan in de zonde van.....

Indien hij/zij onverhoopt niet binnen..... met betooven van berouw betering des levens bewijst, zal de kerkeraad genoodzaakt zijn, dit lid om zijn moedwillige ongehoorzaamheid aan den God des verbonds van de gemeenschap der kerk uit te sluiten.

De gemeente wordt opgewekt de(n) afkeerbare leedertje te vermanen en den Heere te bidden voor zijn/haar bekeering.

Openbare bekendmaking ten aanzien van nalatigen, die ongehoorzaam blijven aan den eisch des verbonds om Christus' naam te belijden en Zijn dood te verkondigen:

De kerkeraad deelt met droefheid mede, dat N.N., door den Doop der christelijke kerk ingelijfd, ondanks voortdurend ernstig vermaan weigerachtig blijft om zijn Doop te aanvaarden en den dood des Heeren te verkondigen.

De gemeente wordt opgewekt hem/haar liefderijk te vermanen en den Heere te bidden, dat door Zijn genade en Geest deze ongehoorzaamheid overwonnen worde.

Openbare mededeeling van uitsluiting:

De kerkeraad is in de droefte noodzakelijkheid aan de gemeente mede te deelen, dat N.N. de gemeenschap met Christus en Zijn kerk, die hem/haar in den Heiligen Doop betekend en verzegeld werd, ondanks vele ernstige vermaningen hardnekkig verloochent. Dientengevolge

moet de kerkeraad thans in den naam des Heeren er toe overgaan, om N.N. uit de gemeente Gods uit te sluiten en te verklaren, dat hij/zij geen deel heeft in het Rijk van Christus, zoolang hij/zij zich niet bekeert.

De gemeente wordt opgewekt niet op te houden den zondaar (de zondares) in den gebede te gedenken en hem/haar liefderijk te vermanen, dat hij/zij zijn/haar zonde belijde en late. En zien wij toe, dat niet te eeniger tijd in iemand van ons zij een boos, ongelooft hart om af te wijken van den levenden God.

Men lette er op, dat hier geen „uitpuittend reglement“, doch slechts een aantal richtlijnen in algemeenen zin gegeven is. Daar zijn we heel blij mee. Er kunnen zich zooveel en zooveel gevallen voordoen, dat, met name ook nu het doopleden betreft, een algemeene regel kwalijk is te stellen. Het is daarom goed, dat de synode aan de aangenomen regeling het karakter van bindend reglement bij voorbaat ontzegd heeft. Aan den anderen kant heeft zij uitgesproken, dat de kerkeraad zich „zooveel mogelijk“ aan deze richtlijnen moeten houden. Daarmee is erkend, dat uit kerkrechtelijk oogpunt de aangenomen regeling de grondlijnen volgt, die voor de tucht over doopleden geldig mogen worden geacht.

Ook vroeger is wel gebleken, dat met algemeene bepalingen licht de details van bepaalde „gevallen“ over het hoofd worden gezien. Prof. Bouwman heeft meermalen bezwaar ingebracht, ook openlijk, tegen het stellen van een leeftijdsgrens ten aanzien van hen, die niet tot openbare geloofsbelijdenis kwamen. Hij wees er op, dat er streken zijn, waar over de betekenis der toelating tot het Heilig Avondmaal en over de voorwaarden voor het mogen afleggen der geloofsbelijdenis, bepaalde misvattingen heerschen, die uit pietistische invloeden, soms tot in het verre verleden teruggaande, verklaard moeten worden. De factor van de prediking, die toch ook wel eens onjuist of onvolledig geweest is, mag niet worden verwaarloosd. Evenmin de invloed van opvoeding, van gesprekken in de naaste omgeving, enz.

Waar deze leeftijdsgrens vroeger wel gesteld is, en — als we ons niet vergissen — geenszins algemeen aanvaard is, daar is de thans gevallen beslissing te zien als een vooruitgang. Met de onderscheidenheid der gevallen is veel nadrukkelijker rekening gehouden, en het gevaar van cliché-tucht is voorkomen door de herinnering, dat slechts algemeene richtlijnen zijn gegeven.

Onze gewone copie.

Morgen zal vermoedelijk de tweede zittingenreeks der synode worden beëindigd. We hopen, dat we de volgende week den draad van onze gewone artikelen weer kunnen opnemen. Misschien hebben we dan meteen een redactionele verrassing.

K. S.

MISVERSTAND WEGGENOMEN.

Prof. dr K. Dijk zond ons volgend schrijven:

„Paleisrevolutie“ in „De Reformatie“.

De hoofdredacteur van „De Reformatie“ heeft mij dringend gevraagd om een nadere verklaring van de zinsende, door mij geschreven in het Dr B. Wielenga-artikel in „De Standaard“ van 11 Januari i.l., n.l. „dat „De Reformatie“ door verschillende paleisrevoluties gekomen is tot de tegenwoordige eenhoofdige leiding“. Deze uitdrukking heeft hier en daar ontstemming verwekt en tot misverstand aanleiding gegeven, waarom ik aan het dringend verzoek gaarne wil voldoen. Dat ik dit niet eerder deed, is enkel en alleen hieruit te verklaren, dat ik met bovenvermelde zin geen enkele beschuldiging tegen wien dan ook, bedoeld heb en me in dit opzicht heeltemal onschuldig gevoelde. Ik heb alleen willen zeggen, dat „De Reformatie“ sinds haar oprichting in 1920 tal van redactie-verwisselingen en consortiumveranderingen heeft doorleefd; zelf heb ik in de jaren '20-'25 er vier meegemaakt; later zijn er nog enkele gevolgd en door al die mutaties heen is dit blad gekomen tot zijn tegenwoordige redactie. Meer heb ik niet bedoeld. Allermint heb ik de laatste redactie-wijziging willen diskwalificeren of den tegenwoordigen hoofdredacteur betichten van revolutionaire daden of bedoelingen; ik zie het veelteer zoo, dat de ontwikkeling van „De Reformatie“, zij het door meer dan een storm heen, geleid heeft tot het tegenwoordige redactionele regiment; toen ik hiervoor het woord paleisrevolutie gebruikte, dacht ik aan de veranderingen, welke ik zelf heb doorgevoerd, veel en veel meer dan aan de laatste wijzigingen. Het ware zeker beter geweest, dezen term niet te bezigen, maar Dr B. Wielenga, wien het genoemde artikel gold, heeft terstond begrepen wat ik bedoelde. En mijn collega Prof. Schilder zal, naar ik vertrouw, geheel gecontenteerd zijn met de verklaring, dat in mij zelfs niet de gedachte is opgekomen, dat hij door „revolutie“ de hoofdredactie heeft verkregen, en de door mij gebruikte uitdrukking in geen enkel opzicht speciaal op hem sloeg. 't Was een algemeene beschrijving, mij ingegeven door eigen ervaring. De jeugdijaren van „De Reformatie“ zijn crisis-jaren geweest; een tijd vol lentestormen, waarover later en veel later interessante mémoires te schrijven zijn. Ik hoop, dat hiermede deze „obstakel“ voor goed uit den weg is geruimd. We hebben elkaar veel te veel nodig in dezen verwarden tijd.

K. D.

Wij danken prof. Dijk hartelijk voor dit schrijven; we zijn er voor wat ons eigen aandeel in de geschiedenis betreft, volledig door bevredigd, en zien uit den

(Zie vervolg op blz. 238.)